

Retsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Knardrup, den 2. april 2007

Lovforslag om hold af heste

Kære udvalg,

Justitsministeren har den 28. marts 2007 fremsat et lovforslag om hold af heste.

Jeg ønsker hermed at kommentere forslaget, da det har en enorm økonomisk og indgribende indflydelse på mig og min familie. Jeg er ikke medlem af nogen interesseorganisation, der taler min sag i spørgsmålet.

Jeg anmoder herudover om foretræde for udvalget, så jeg nærmere kan redegøre for mine kommentarer. Jeg er bekendt med Retsudvalgets strikse praksis for enkeltpersoners foretræde, men mener at jeg repræsenterer mange hestepensioner, der ikke er repræsenteret af en interesseorganisation.

Jeg vil herudover gerne invitere udvalgets medlemmer på gårdbesøg, så I kan få et førstehåndsindtryk af problemstillingen. Vores gård ligger kun 25 km. fra København, så en tur vil kunne gøres på et par timer.

Mit navn er Claus. Sammen med min hustru og to børn på ½ og 2½ år bor vi på en lille landsbrugsejendom i landsbyen Knardrup. Jeg er revisor og min hustru er laborant. I vores fritid passer vi gården, hvor vi driver en lille hestepension med udlejning af hestebokse. Hesteejerne har alle deres heste som ren hobby, hverken til avl eller elitesport.

Indledende kommentarer til baggrunden for forslaget

Jeg har læst justitsministerens lovforslag. Jeg forstår simpelthen ikke begrundelsen for forslaget. Mig bekendt har der ikke været rapporteret om dårlig velfærd hos heste i pressen eller andre rapporter. Jeg kender heller ikke til mistriksel fra min daglige færden i hesteverdenen.

Jeg skal da bestemt ikke udelukke, at der i ny og næ opstår en sag, hvor fx en gammel mand ikke passer sin hest ordentligt. Det er forfærdeligt, men det gælder for alle dyr – og her har vi en dyreværnslov, der beskytter dyrene.

Jeg er imidlertid ikke specielt overrasket over, at der kommer et lovforslag på netop hesteområdet. Der findes i hesteverdenen rigtig mange folk, der i bedste mening har en holdning til hestehold. Vi har således ikke sjældent besøg i vores stald af hestehealere, hestepsykologer, hestøkologer osv. osv. Det er typisk folk for hvem heste har en helt særlig plads. Da jeg selv er kommet ind i hesteverdenen relativt sent har jeg kunnet observere dette lidt på afstand. Jeg kan desværre konstatere, at visse elementer fra disse holdninger, uden videnskabeligt eller andet belæg, har fundet vej til justitsministerens lovforslag.

Det er ikke sådan, at der ikke er fornuftige elementer i lovforslaget – det er der. Jeg bryder mig da heller ikke om spiltov eller heste der ikke kommer på fold. Jeg er bare ikke enig i, at der er et generelt problem, hvor det er nødvendigt med lovgivning i det foreslåede indgribende omfang. Det er værd at huske på, at heste ikke holdes i Danmark som produktionsdyr, ligesom svin og kalve. Der er således en ejer bag næsten hver eneste hest, der bekymrer sig om hestens trivsel.

Det kunne være interessant at se reaktionen, hvis der blev stillet lovforslag om at hunde skal luftes mindst to timer om dagen. Eller et forslag om at børn skal have eget værelse med et areal på mindst $(2,0 \times \text{højden})^2$. Justitsministerens forslag om hestehold er mindst ligeså indgribende som disse forslag.

Forslaget er motiveret af fokus på dyrevelfærd. Det kan man jo ikke være imod. Jeg håber trods dette, at politikerne kan indse at dette lovforslag er et fejlfokus i dyrevelfærdsdebatten.

Mine særlige indsigelser til § 7 og § 14 i lovforslaget

Jeg er stolt over vores pleje af de heste, der er i vores varetægt. Vi har pt. 9 rideheste opstaldet i størrelsen 155-180 cm. i stang.

Alle heste kommer på store folde hver dag i alle lyse timer. Om sommeren går de på sommergræs, hvilket vil sige, at de er ude hele døgnet.

I vinterhalvåret er de om natten i stalden i bokse. Det er standardbokse på 3x3 meter. Boksene er øverst åbne mod staldgangen. Der er vindue i hver boks. Hestene får foder i form af hestemusli, havre, byg og majs tre gange om dagen og grovfoder (dvs. høg og wraphøg) ad libitum.

Hestene er særdeles trivelige og vi har aldrig haft skader på hestene fra bokse eller folde. Vi har aldrig haft kolik i stalden. Jeg kan faktisk ikke huske, at der har været sygdom i stalden. Det eneste vi har en gang i mellem er småskader fordi hestene har været oppe at slås eller leget med hinanden på folden – det sker når der kommer nye eller ungheste i flokken.

Vi sætter virkelig trivsel for hestene i højsædet. Vi indgik derfor i foråret 2006 en aftale om opførelse af en ny hestestald. Den er nu under opførelse og forventes færdig ca. 1. maj 2007. Hestestalden er projekteret sammen med Landbrugsrådgivningen i Ringsted. Stalden opføres efter alle kunstens regler for hestehold. Der bliver således:

- Loft til kip for god ventilation
- Store bokse på 3x3,5 meter
- Vaskeplads til hestene
- Store oplukkelige vinduer i hver boks, så hestene kan kigge ud
- Boksene får åbning ud til staldgangen, så hestene kan kigge ud

Jeg vedlægger tegningerne for byggeriet som bilag.

Alt opføres i en rigtig god kvalitet. Det har vi gjort fordi vi troede, at det var byggeri der skal holde i 100 år. Det samlede byggeri bliver derfor ret dyrt - ca. kr. 3 mio. + moms. Det er vores livs største investering. Vi har investeret i tillid til, at de gældende regler også gælder fremover.

Vi kan nu til vores store skræk se, at vores hestehold ifølge lovforslaget vil være ulovlig fra 1. januar 2020 efter overgangsperioden i forslaget.

Det skyldes, at hesteboksene vil være mindre end krævet i lovforslaget (§ 7) og at der vil være mindre vinduesareal end krævet (§ 14).

Særligt vedrørende boksstørrelse (§ 7)

En hesteboks som vi opfører på 3x3,5 meter vil efter forslaget kun være lovlig for heste på 1,62 i stang eller derunder. Det medfører, at ca. 2/3 af vores nuværende heste ikke må være i den nye stald.

Det er fuldstændig uforståeligt hvorfor justitsministeren, og hendes arbejdsgruppe, har størrelseskravet på (2,0xstangmål)² til boksene. Det indrømmes oven i købet i kommentarerne til lovforslaget, at der ikke er videnskabelig belæg for, at boksstørrelsen påvirker dyrevelfærden. Jeg kan hertil tilføje, at vi aldrig har oplevet skader på hestene på 3x3 meter bokse. Vores heste er desuden langt det meste af tiden på fold med meget stor bevægelsesfrihed.

Nu kunne nogen jo mene, at vi jo bare kan ændre boksstørrelsen, når overgangsperioden er slut. En ny boks koster ca. kr. 10.000 pr. stk. Det er bare desværre ikke muligt. Det skyldes, at stålspærene og vinduerne i stalden er tilpasset boksstørrelsen. En ændret boksstørrelse vil således enten medføre, at der vil være stålspær midt i en boks eller en boksskillevæg vil være midt i et vindue. En større boksstørrelse med kvalitet som i det nye byggeri vil således kræve nye spær (og dermed nyt tag) og nye vindueshuller. En samlet omkostning på vurderet ca. kr. 2 mio. + moms for os. Vi har ca. 12 år til at spare op til dette. Det svarer til over kr. 150.000 + moms pr. år. En omkostning vi ikke kan overvælte på brugerne som fejlagtigt anført i bemærkningerne til lovforslaget. Vi indkræver en markedsleje i et konkurrencepræget marked.

Jeg kan således konstatere, at en lidt øget boksstørrelse hos os ikke giver for 5 øre mere dyrevelfærd. Det er trods den enorme og skadelige økonomiske omkostning som justitsministeren vil pålægge mig og min familie.

Jeg håber inderligt, at politikerne vil lade lovforslagets § 7 udgå. Alternativt kun lade det gælde for fremtidigt byggeri. Det kunne også overvejes at § 7 kun skal gælde for hestehold, der ikke går på fold. Endelige kunne bokskravet i § 7 nedsættes til et mere rimeligt minimumskrav på 3x3 meter eller (1,7xstangmål)². Herved vil jeg og min familie ikke blive et økonomisk gidsel i denne sag.

Særligt vedrørende vinduesareal (§ 14)

I vores nye stald bliver der et stort oplukkeligt vindue i hver boks. Der er ca. 1 kvm. vinduesareal pr. vindue. Der er 16 vinduer i stalden svarende til ca. 16 kvm. vinduesareal. Gulvarealet i stalden er ca. 263 kvm. Det giver et vinduesareal på 6% af gulvarealet. Det er ikke nok ifølge lovforslaget.

Vi skal således ud og etablere ca. 3 kvm. yderligere vinduesareal i stalden. Det skal vi nok finde en løsning på. Det kunne være et par ovenlysvinduer. Det vil ca. koste kr. 20.000 + moms.

Men vores heste går ude på fold i alle lyse timer. Der bliver således ikke for 5 øre mere dyrevelfærd for meromkostningen til vinduer. Omkostningen kan vi ikke overvælte på brugerne.

Jeg håber inderligt, at politikerne vil lade lovforslagets § 14 udgå. Alternativt kun lade det gælde for fremtidigt byggeri eller for heste, der ikke går på fold. Det kunne også overvejes at nedsætte kravet til 5% eller 6% vinduesareal. Herved vil jeg og min familie ikke blive påført helt unødvendige meromkostninger i denne sag.

Øvrige indsigelser og fejl i lovforslaget

Ændringernes omfang

Det er anført i lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 18, at "de foreslåede regler vil formentlig i mange tilfælde allerede være opfyldt eller kun kræve mindre tilpasninger af hestenes nuværende rammer".

Det må være en fejlvurdering af dimensioner. Som I kan læse ovenfor er vi som eksempel særdeles hårdt ramt af forslaget – og det samme gælder alle de kolleger vi kender. Det er min kvalificerede vurdering, at der ikke findes ét hestehold i Danmark, hvor der ikke skal foretages ændring af hestenes nuværende rammer. Det er vel at mærke ændringer, der ikke medfører øget trivsel for hestene.

Problemet er, at de såkaldte minimumskrav for så vidt angår boksstørrelse, staldhøjde og vinduesareal er så omfattende, at ingen tidligere har opfyldt dem. Hertil kommer, at hestehold ikke er så ens, at samme regler er relevante for alle. Der er forskel på den kr. 1 mio. dyre avlshingst hos Blue Hors, der aldrig kommer på fold og har tre personlige plejere og så tante Annas ridehest til kr. 15.000, der står i en løsdrift hos en landmand i Mørke.

Overvæltning af omkostninger til brugerne

Det er anført i lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 18, at "Meromkostninger vil i vidt omfang, hvis det er muligt, forventes overvæltet på brugerne ved forhøjelse af priserne på fx henstepension".

Jeg kan oplyse, at det bestemt ikke er muligt at forhøje priserne i vores hestepension. Vi tager, ligesom alle andre, en markedsleje i et konkurrencepræget marked. Justitsministerens vurdering er forkert. Det ville forudsætte, at alle hestehold pålægges samme meromkostninger og at brugerne kan og vil betale mere. Det er ikke tilfældet.

Såfremt justitsministerens økonomiske teori er korrekt vil det være helt unødvendigt i fremtiden af beregnes erhvervslivets meromkostninger af et hvert lovforslag.

Den kunne være interessant at få oplyst den samlede omkostning af lovforslaget – mit gæt er i milliardstørrelsen formentlig tocifret, da bygninger er meget dyre, som mit eget eksempel viser.

Administrative byrder

Det er i lovbemærkningerne anført, at forslaget ikke vil medføre væsentlige administrative forpligtelser og omkostninger.

Det er tilsvarende en fejlvurdering af dimensioner. Jeg har nedenfor oplistet vores nye administrative forpligtelser, hvis forslaget vedtages:

- Der skal sættes tid, ressourcer og omkostninger af til et årligt dyrlægebesøg med kontrol af lovens overholdelse med papirarbejde og alt det der hører til. (§ 23).
- Der skal hver dag foretages et kontroltilsyn af hegnet hele vejen rundt (vi har ca. 3 km. hegn) og hele vejen rundt om bygninger og inde i boksene. (§ 23)
- Der skal udarbejdes og vedligeholdes en foldplan (§ 18)
- Vi skal bruge ressourcer på at få defineret hvad et bekvemt, rent og passende drænet lejeareal betyder. Forståelsen af dette udefinerede begreb vil helt sikkert ændre sig år efter år. (§ 11).

- Vi skal bruge ressourcer på at få defineret hvad det betyder, at luftcirkulation, støvindhold, temperatur, relativ fugtighed og koncentration af skadelige luftarter skal holdes på et niveau, der ikke er skadeligt for hesten. Forståelsen af dette udefinerede begreb vil helt sikkert ændre sig år efter år. (§ 13).
- Vi skal bruge ressourcer på at få defineret hvad tilstrækkeligt strukturfoder betyder. Forståelsen af dette udefinerede begreb vil helt sikkert ændre sig år efter år. (§ 21).
- Jeg skal i fremtiden på skolebænken (§ 31).
- Vi kan hertil i fremtiden imødesee en lind strøm af bekendtgørelser og cirkulærer, som vi skal sætte os ind i efter den bemyndigelse justitsministeren får i § 15 og § 20.

Såfremt lovforslaget vedtages, kan jeg således imødesee mange mange timer foran skrivebordet. Det får hestene altså ikke mere velfærd af.

Jeg håber mine kommentarer er brugbare og interessante. Jeg hører gerne nærmere vedrørende foretræde for udvalget og et gårdbesøg.

Med venlig hilsen

CLAUS KOSKELIN

Knardrup Bygade 42
3660 Stenløse
Tlf. arb. 39 16 36 45

Kopi til:

Justitsminister Lene Espersen